

ستایش آفتاب

۷۲ توصیه رهبر معظم انقلاب به مداحان

تهیه و تنظیم: موسسه آوای بینش

زیر نظر: رضا مطهری

سرشناسه	مطهری، رضا، ۱۳۶۰-
عنوان و نام پدیدآور	ستایش آفتاب؛ ۷۲ توصیه رهبر معظم انقلاب
به مداحان/ گردآوری و تدوین: موسسه آوای بینش؛ زیرنظر: رضا مطهری.	
مشخصات نشر	تیریز، عاصم، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	۲۰۰ ص؛ ۱۴×۲۱ س.م.
شابک	۹۷۸-۶۰۰۹۴۶۳۱-۱-۴
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
عنوان دیگر	۷۲ توصیه رهبر معظم انقلاب به مداحان.
عنوان گسترده	هفتاد و دو توصیه رهبر معظم انقلاب به
مداحان.	
موضوع	خامنه‌ای، علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران،
۱۳۱۸ -	نظریه درباره مدیحه و مدیحه‌سرایی اهل بیت (ع).
موضوع	حسین بن علی (ع)، امام سوم، ۴ - ۶۱ ق -
سوگوارهای	
موضوع	مدیحه و مدیحه‌سرایی
موضوع	روضه‌خوانی
موضوع	مداحان - اخلاق حرفه‌ای
شناسه افزوده	موسسه آوای بینش
رده بندی کنگره	۱۳۹۳ ۶م/۱۶۹۲ DSR
رده بندی دیویی	۹۵۵/۰۸۴۴
شماره کتابشناسی ملی: ۳۵۸۳۱۳۷	

ستایش آفتاب

(۷۲ توصیه رهبر معظم انقلاب به مداحان)

گردآوری و تدوین: موسسه آوای بینش

زیر نظر: رضا مطهری

ناشر: عاصم

نوبت چاپ و شمارگان: اول/ ۱۳۹۴/ ۱۰۰۰ نسخه

طرح روی جلد: مرتضی فتح اللهی

صفحه آرائی: واحد هنری موسسه آوای بینش

قیمت: ۶۰/۰۰۰ ریال

دارای مجوز نشر از: موسسه پژوهشی انقلاب اسلامی (دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت الله العظمی

سید علی خامنه‌ای) به شماره: ۵۰/۲۰۰/۸۴۴۲

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۴۶۳۱-۱-۴

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر برای ناشر محفوظ است.

تلفن مرکز پخش: ۰۹۱۴۵۸۷۴۳۵۲

فروش اینترنتی کتاب: www.ketab.ir/nashreasem

پیشگفتار

یکی از بزرگ‌ترین دستاوردهای نهضت عاشورا، پدیده مداحی و ستایش‌گری خاندان عصمت و طهارت علیهم‌السلام است. این امر به عنوان یکی از اثرگذارترین و باارزش‌ترین جایگاه‌های اجتماعی در جامعه شیعه از اوایل پیدایش تشیع، مورد توجه ائمه علیهم‌السلام و اندیشمندان شیعی بوده است. آداب مداحی و ستایش اهل‌بیت علیهم‌السلام در این میان یکی از مباحث مورد نیاز برای جامعه مداح دارای اهمیت خاصی است.

بیانات مبسوط، دقیق و عالمانه رهبر معظم انقلاب در سال‌های مختلف و در جمع مداحان، ذاکران و شاعران اهل‌بیت علیهم‌السلام ما را بر آن داشت تا با جمع‌آوری، دسته‌بندی و عنوان‌گذاری بیانات ایشان اثری فراهم آوریم. محصول گردآوری بیانات و پیام‌های معظم‌له، کتاب پیش رو است.

کتاب حاضر، پژوهشی است درباره توصیه‌های رهبر معظم انقلاب، حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای رحمته‌الله‌علیه به مداحان اهل‌بیت علیهم‌السلام که با استفاده از بیانات ایشان، ستایش آفتاب نام گرفته است. در این کتاب که به همت جمعی از همکاران این موسسه، در دو فصل سامان یافته است ابتدا چند نکته مقدماتی درباره تاریخچه، جایگاه و وضعیت امروز مداحی و فلسفه عزاداری مورد بررسی قرار می‌گیرد. سپس در فصل دوم و به صورت مبسوط‌تر ۷۲ توصیه معظم‌له به مداحان و ستایش‌گران اهل‌بیت علیهم‌السلام در قالب هفت بخش مجزا: ۱. اخلاق و معنویت ۲.

سیاست و اجتماع ۳. نهاد و تشکیلات مداحی ۴. محتوای مداحی ۵. شکل و قالب مداحی ۶. شعر و مداحی ۷. آسیب‌های مداحی بررسی می‌گردد. در پایان نیز ۹ نمونه از ذکر مصیبت‌های ایشان جهت آشنایی کاربردی با شیوه ذکر مصیبت آورده شده است. ویژگی این کتاب آن است که:

۱. همه پیام‌ها و سخنرانی‌های رهبر معظم انقلاب، در طول سال‌های ۱۳۶۸ تا تابستان سال ۱۳۹۳ از نرم افزار حدیث ولایت و پایگاه اطلاع رسانی ایشان استخراج شده و مورد توجه قرار گرفته است. به گونه‌ای که می‌توان ادعا کرد هیچ یک از مطالب معظم له مورد غفلت واقع نشده است.

۲. به منظور ایجاد ارتباط محتوایی میان مطالب کتاب، در برخی از موارد مطالبی که ارتباط مستقیمی با عنوان مورد نظر نداشتند و یا با عناوین دیگر مرتبط بودند حذف شده و یا به بخش دیگر، منتقل شده‌اند. این موارد با علامت (...) مشخص شده‌اند.

۳. همه مطالب از زبان رهبری معظم انقلاب اسلامی بیان شده و هیچ گونه دخل و تصرفی در بیانات ایشان صورت نگرفته است. اگر جهت کامل کردن جملات تقطیع شده، کلمه یا کلماتی اضافه شده است در میان کروش قرار گرفته است تا از بیانات معظم له مشخص باشد.

۴. تلاش شده است عناوین انتخابی، یا عین مطالب معظم له و یا نزدیک به مطالب ایشان باشد.

در پایان از زحمات حجت‌الاسلام والمسلمین رضا مطهری به‌خاطر راهنمایی‌های لازم جهت تنظیم و تدوین مجموعه، و پژوهش‌گران موسسه در گردآوری مطالب، صمیمانه قدردانی می‌نمایم و امیدواریم محققان، پژوهش‌گران و مداحان عزیز از این کتاب بهره‌مند شوند.

تبریز - موسسه آوای بینش

فهرست مطالب

بخش اول: نکته‌ها

- تاریخچه مداحی و عزاداری ۱۵
- جایگاه و اهمیت مداحی ۱۶
۱. نعتی الهی ۱۷
۲. عزت و محبوبیت الهی ۱۷
۳. مجاهدت فی سبیل الله ۱۷
۴. با شرافت‌ترین رتبه‌ها ۱۸
۵. امری استثنائی و فرصتی بی نظیر ۱۸
۶. تجلیل اهل بیت علیهم‌السلام از مداحان ۱۹
۷. ستایش آفتاب امامت و ولایت ۲۱
۸. نقش مداحی در بیان مقامات اهل بیت علیهم‌السلام ۲۲
۹. نقش مداحی در ایمان آفرینی و فرهنگ سازی ۲۲
۱۰. نقش موثر در پیشرفت فکری، اعتقادی و اسلامی ۲۲
۱۱. تاثیرگذاری مداحی ۲۲
- فراتر از ساعت‌ها سخنرانی ۲۳
۱۲. حساسیت فوق العاده امام راحل علیه‌السلام ۲۴
۱۳. اقبال مردم ۲۵
- وضعیت امروز مداحی ۲۵
- فلسفه عزاداری ۲۶
- ماتم و اشک برای ارزش‌ها ۲۷
- آگاهی‌بخشی و معرفت‌افزایی ۲۸

- ۲۸..... اتصال به منبع جوشش ایمان
- ۲۹..... برکات احیای ذکر عاشورا

بخش دوم: توصیه‌ها

فصل ۱: اخلاق و معنویت ۳۵

- ۳۵..... ۱. اخلاق و معنویت در زندگی
- ۳۶..... ۲. اخلاص و نیت الهی
- ۳۸..... ۳. تزکیه و تهذیب نفس
- ۳۹..... ۴. عبادت، عبودیت، دعا و توسل
- ۴۰..... ۵. هماهنگ نمودن محبت اهل بیت علیهم السلام با عمل صالح
- ۴۱..... ۶. تشبه به اهل بیت
- ۴۲..... الف. احقاق حق
- ۴۲..... ب. مقابله با ظلم و ستم
- ۴۴..... ج. ایثار

فصل ۲: سیاست و اجتماع ۴۶

- ۴۶..... ۷. هوشیاری در مقابل جنگ عقیدتی دشمن
- ۴۶..... ۸. مشارکت فعال در جبهه تبلیغ دین
- ۴۷..... ۹. توجه به نیازهای مردم و جامعه
- ۵۰..... ۱۰. مراقبت از تأثیرپذیری محیط

فصل ۳: نهاد و تشکیلات مداحی ۵۲

- ۵۲..... ۱۱. توجه به جایگاه و اهمیت مداحی
- ۵۳..... ۱۲. توجه به مسئولیت سنگین مداحان
- ۵۴..... ۱۳. توجه به شرایط و ویژگی‌های لازم برای مداحی
- ۵۵..... لؤلؤ و مرجان، در شرایط پله‌ی اول و دوم متبر روضه‌خوانان
- ۵۵..... ۱۴. نهادسازی جهت نظارت بر وضعیت مداحان
- ۵۶..... ۱۵. تمرکز در حسینیه‌ها، هیئات مذهبی و مساجد

۱۶.	استفاده از حضور روحانیان	۵۶
۵۸	فصل ۴: محتوای مذاحی	۵۸
۵۸.	۱۷. اهتمام به قرآن و روایات	۵۸
۶۰.	۱۸. استفاده از مناجات، ادعیه و زیارات	۶۰
۶۲.	۱۹. بیان نصایح و معارف اخلاقی	۶۲
۶۳.	سیره اخلاقی اهل بیت (ع)	۶۳
۶۴.	غزلیات اخلاقی	۶۴
۶۴.	۲۰. بیان مضامین اسلامی، قرآنی و انقلابی	۶۴
۶۵.	۲۱. بیان معارف اهل بیت (ع)	۶۵
۶۷.	۲۲. پراکندن مذاح، فضایل و مناقب اهل بیت (ع)	۶۷
۶۸.	۲۳. تبیین عدالت و کرامت نبوی	۶۸
۶۸.	۲۴. تبیین زهد علوی	۶۸
۶۹.	۲۵. تبیین مقامات معنوی و سیاسی فاطمی	۶۹
۷۲.	۲۶. بیان مناقب و فضایل هدایت بخش	۷۲
۷۳.	۲۷. بیان مصائب اهل بیت (ع)	۷۳
۷۴.	ضرورت مطابقت مصائب با معارف اسلامی	۷۴
۷۴.	۲۸. واقعه خوانی	۷۴
۷۵.	۲۹. استفاده از زبان حال	۷۵
۷۶.	۳۰. هنرنمایی در بیان	۷۶
۷۷.	۳۱. استفاده از منابع معتبر	۷۷
۷۷.	لهوف سید بن طاووس	۷۷
۷۹.	نفس المهموم محدث قمی	۷۹
۷۹.	۳۲. بیان مطالب آموزنده و معرفت افزا	۷۹
۸۲.	۳۳. مجهز شدن به منطق و فکر برای دفاع از دین	۸۲
۸۲.	۳۴. توجه به درس‌های عاشورا	۸۲

۸۴	۳۵. بیان اهداف قیام امام حسین
۸۵	تجدید بنای جامعه اسلامی
۹۰	اقامه‌ی حق و عدل
۹۱	۳۶. توجه به عناصر مختلف عاشورا
۹۲	منطق
۹۳	حماسه
۹۳	عاطفه
۱۰۲	۳۷. تقویت محبت اهل بیت علیهم‌السلام در مخاطبان
۱۰۴	۳۸. اهتمام به افزایش ایمان و معرفت دینی
۱۰۶	۳۹. معرفی الگوهای دینی
۱۰۷	۴۰. بصیرت‌بخشی به مخاطبان
۱۰۹	۴۱. پرداختن به موضوعات مربوط به انقلاب اسلامی
۱۱۰	حادثه‌ای جهانی
۱۱۱	جوانان بسیجی
۱۱۱	۴۲. توجه به حقایق جنگ و دفاع مقدس
۱۱۸	فصل ۵: شکل و قالب مداحی
۱۱۸	۴۳. توجه به ضرورت تبیین
۱۱۹	۴۴. استفاده از هنر برای بیان حقایق
۱۲۲	۴۵. رعایت ضوابط شرعی
۱۲۲	۴۶. آهنگ‌ها و برنامه‌های شاد برای اعیاد و جشن‌ها
۱۲۴	۴۷. عزاداری سنتی
۱۲۴	۴۸. پرهیز از گسترش سینه‌زنی و عزاداری خیابانی به همه مناسبت‌ها
۱۲۵	۴۹. نوآوری در امتداد شیوه گذشتگان
۱۲۵	۵۰. توجه به عناصر و ارکان مداحی
۱۲۸	فصل ۶: شعر و مداحی

۵۱. توجه به نقش اساسی و تأثیرگذار شعر در مداحی	۱۲۸
الف. تقویت دعوت شعری توسط اهل بیت (ع)	۱۲۹
ب. رئیس راهزنان و زمزمه اشعار دعیل	۱۳۱
ج. تأثیر شعر بر خلوت و درون انسان ها	۱۳۲
۵۲. انتخاب اشعار خوب یا اجرای هنرمندانه	۱۳۴
۵۳. بکارگیری قریحه شعری در خدمت محتوای دینی	۱۳۵
۵۴. پرهیز از بکارگیری شعر در مدح و ابتذال	۱۳۷
۵۵. اهتمام به جلسات شعر آیینی	۱۳۸
۵۶. تفهیم شعر به مخاطبان	۱۳۸
۵۷. استفاده از اشعار شعرای برجسته	۱۴۰
نمونه شاعران برجسته	۱۴۲
الف. مولوی	۱۴۲
ب. سعدی شیرازی	۱۴۳
پ. حافظ شیرازی	۱۴۳
ث. صائب تبریزی	۱۴۴
ث. یزدل دهلوی	۱۴۵
ج. محتشم کاشانی	۱۴۶
ح. شیخ محمدحسین اصفهانی (مفتقر)	۱۴۷
۵۸. عدم ضرورت حفظ اشعار	۱۴۷
۵۹. مضمون یابی و مضمون سازی شعری	۱۴۸
۶۰. ترکیب سازی های نو	۱۴۹
۶۱. درست گویی ادبی	۱۴۹
فصل ۷: آسیب های مداحی	۱۵۳
۶۲. روضه های غلط	۱۵۳
۶۳. پیرایه های مضر	۱۵۴

۶۴. بدعت‌ها و تحریف‌ها ۱۵۶
- نمونه بدعت‌ها ۱۵۷
- الف. قمه زنی ۱۵۷
- ب. قتل زدن بر بدن ۱۶۲
- ج. عتبه بوسی و زیارت سینه خیز ۱۶۲
۶۵. تعبیرات سبک و مهمل ۱۶۳
۶۶. مضامین سست و نادرست ۱۶۳
۶۷. مدح و تمجیدهای بی‌معنا ۱۶۶
- خط و خال و زلف و ابرو ۱۶۸
۶۸. تعبیرات دیر فهم ۱۶۸
۶۹. آهنگ‌های مبتذل ۱۶۹
۷۰. بکارگیری شبهه‌های غلط برای گرم کردن مجلس ۱۷۱
۷۱. کینه‌ورزی و اختلافات مذهبی ۱۷۲
۷۲. سکولار شدن هیئت‌های مذهبی ۱۷۴
- خاتمه: نمونه ذکر مصیبت‌ها ۱۷۷**
- مصائب امیرالمؤمنین علیه السلام ۱۷۷
- مصیبت ابوالفضل العباس علیه السلام ۱۸۴
- مصائب علی اکبر علیه السلام ۱۸۶
- مصیبت قاسم بن الحسن ۱۹۲
- اربعین حسینی ۱۹۴
- منابع و مآخذ: ۱۹۷